

ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ БІНАРНОГО ТИПУ

FORMATION THE STRATEGY OF SUSTAINABLE ECONOMIC DEVELOPMENT (BINARY TYPE)

Сергій ШКАРЛЕТ,
доктор економічних наук,
Чернігівський державний
технологічний університет

Sergiy SHKARLET,
PhD Economics,
Chernigiv State
Technological University

Вікторія МИКИТЕНКО,
доктор економічних наук,
Міжнародний науково-технічний
університет ім. Юрія Бугая, Київ

Victoriya MYKYTENKO,
PhD Economics,
International Scientific and
Technical University
named after Yuriy Bugay, Kyiv

Проблеми, що пов'язані з моделюванням фазової траєкторії розвитку економіки України, а отже, і забезпечення надійності й ефективності функціонування економічної системи держави в цілому як системного утворення підвищеного рівня складності, посідають вагоме місце у теоретичній і науково-прикладній діяльності українського соціуму та суб'єктів державного управління (як переважної більшості країн, так і наддержавних об'єднань). Тому якісне удосконалення сутності й змісту процедур ідентифікації організаційно-економічної палітри сучасних умов варіативності імовірнісних трансформаційних змін у межах національної економіки обумовлюють потреби у розробленні дієвої Стратегії сталого розвитку. Оскільки саме остання є ототожненням політики з гарантією стійкості й незворотності економічного й соціально-політичного відродження нашої країни.

Зазначена проблематика впродовж останнього десятиліття стала епіцентром реалізації державницьких зусиль в Україні. Проте результати наукових досліджень дозволяють зробити висновок, що досвід із розроблення й реалізації стратегічних концепцій сталого розвитку до 2020, 2030 та 2050 років та «подальшу перспективу», комплексних і цільових програм, а також стратегій управління розвитком різних сфер економічної діяльності свідчать про наступне: до цього часу вони виконуються лише на 30%. При цьому визначені в їхніх межах показники та цілі не досягнуто, а завдання – так і не завершено.

Причина є більш ніж очевидною: з моменту розбудови нашої країни як політичної форми демократичної організації суспільства проблема досягнення достатніх параметрів сталого розвитку пов'язувалась насамперед із:

- а) залученням фінансових ресурсів;
- б) розробленням та введенням у практику господарювання ілюзорних і недієвих механізмів макроекономічного регулювання;
- в) запровадженням адміністративно-силових акцій із компенсації «загального стану недосконалості» функціонування економічної системи держави;

д) використанням «дипломатичних» можливостей і силового ресурсу при корегуванні політичними силами змісту концептуальних засад забезпечення сталого розвитку України й реалізації завдань соціально-економічного розвитку держави.

З огляду на зазначене метою даної статті є розроблення й обґрунтування теоретико-методологічних основ і практичних рекомендацій щодо ідентифікації організаційно-економічної

палітри сучасних умов виникнення варіативності трансформаційних змін у межах національної економіки, а також формування домінант задля розроблення й реалізації дієвої Стратегії сталого розвитку держави на сучасному історичному етапі її розвитку.

Об'єктивним є те, що прогресивний розвиток нашої держави неможливий без усвідомлення важливості провадження дій у напрямі забезпечення макросистемної еволюції економічної системи. Відповідно, визначивши як пріоритет розбудову інформаційної економіки (основою для якої є сталий розвиток), ми повинні чітко усвідомити консолідуючу й регулюючу роль держави в цих процесах і бути готовими до необхідності вирішення численних проблем не лише в енергетичній, економічній, науковій та ресурсній, але й в етнічній, духовній та культурній сферах. Оскільки саме останні, безперечно, позначатимуться на фазовій траєкторії розвитку української економіки.

Поряд із цим слід об'єктивно оцінити параметри результативності, прийнятих та проголошених (в якості проривних і прогресивних) «проектів», стратегічних програм і доктрин. Оскільки їх лише за окремими структурними розділами можна було б вважати стратегічно спрямованими, а не адекватними за своєю суттю і змістом «Державній стратегії». Тому доцільним вбачаємо насамперед встановлення конститутивно-ключових основ для формування Стратегії сталого розвитку України, що сприятиме і результативності її реалізації.

На думку авторів дослідження, такого рівня документи-доктрини за своїми якісними характеристиками мають включати до сутнісних ознак основні компоненти забезпечення сталого розвитку, що і відрізняють «Стратегію» від різного роду проектних і декларативних програм (ефемерних планів чи оманливих аналітичних оглядів). Вважаємо, що **розробленню й обґрунтуванню Стратегії сталого розвитку України має передувати реалізація наступних організаційно-економічних процедур:**

- чітке визначення орієнтирів;
- послідовне розв'язання завдань;
- логічна побудова етапів її реалізації;
- спрямування механізмів із оптимізаційним складом регуляторів і важелів впливу (на темпи економічного зростання, усунення техногенного навантаження на зовнішнє середовище і соціально-економічної нерівності розвитку регіональних економічних систем) на досягнення якісно нових цілей щодо забезпечення достатніх параметрів сталого розвитку (із кількісним визначенням можливих відхилень при урахуванні

Розроблено та обґрунтовано алгоритм формування й реалізації оптимальної для України Стратегії сталого розвитку циклічно-бінарного типу в умовах ресурсних обмежень. Удосконалено (на засадах поєднання й реалізації положень системно-комплексного, синергетичного, об'єктно-цільового, ресурсно-функціонального підходів із принципами класичної термодинаміки) структурно-логічні схеми та методи ідентифікації трансформаційних змін, що полегшує практичне запровадження нового стратегічного інструментарію задля регенерації економічної системи держави.

It is worked out and grounded the algorithm of formation and realization the optimal for Ukraine binary type strategy of sustainable development in conditions of resource restrictions. It is improved (on the basis of combination of regulation and realization the system-complex, synergetic, object-targeted, resource-functional approaches with classical thermodynamic principles) structural-logical schemes and methods of identification the transformational changes, it makes easier practical establishment the new strategic toolkit for ensuring the regeneration of economical state's system.

змін у зовнішньому середовищі та власного стратегічного потенціалу стало розвинути (за рахунок окреслення й побудови раціональної фазової траєкторії розвитку економічної системи держави. Оскільки саме останнє забезпечує кардинальну зміну існуючого стану не лише в економічній, енергетичній, фінансовій, технологічній та екологічній сферах діяльності, а й у самій системі державного управління, структурно-динамічних параметрах розвитку, суспільних і виробничих відносинах, а також нормах, правилах, способах, змісту діяльності різних суб'єктів управління.

Розвиток базових положень сучасної економічної теорії підтверджує наступне: трансформації в межах економічної системи держави нерозривно пов'язані з вирішенням проблеми визначення оптимальної траєкторії її еволюції відповідно до об'єктивних національних економічних інтересів. Зазначене обумовлено і визначено:

- специфікою внутрішньо- та зовнішньополітичної ситуації;
- існуючим станом еколого-економічної ефективності функціонування;
- рівнем відкритості національного господарства, а також НТП та якістю застосованих інформаційних технологій ідентифікації стало розвинути України.

Оскільки такого рівня складності макроструктура належить до типу відкритих із прямими й зворотними зв'язками, що активно взаємодіють з іншими сферами впливу та системами.

Важливою рисою поведінки економічної системи держави є властивість до невірноваженої самоорганізації, а за певних умов – досягнення достатнього рівня ресурсно-функціональної стійкості у незбалансованих станах (невірноваженість економічної системи держави є такою ж фундаментальною властивістю складної структури, як і рівноважність).

Звідси задля досягнення якісної здатності економічної системи до стало розвинути, формування її рівноважних параметрів є необхідною рисою й умовою забезпечення надійності існування складної макроструктури. При цьому невірноваженість – стає сутнісним чинником ініціювання трансформацій та перетворень у межах цільового коридору генерування нової якості, в якій економіка певної держави набуває вищого/нижчого рівня організації, збалансованості та результативності функціонування.

Автори статті вважають, що такого балансу різноспрямованих векторів і траєкторій розвитку з урахуванням сучасних параметрів стало розвинути України можна досягти лише примусовими цілеспрямованими діями, за рахунок залучення силових механізмів макроекономічного регулювання, фінансових обмежень тощо.

З огляду на зазначене окреслимо характер імовірних еволюційних змін у межах багатокomпонентної системи держави, а також визначимо:

- а) склад конститутивно-ключових компонент оптимальної для України стратегії стало розвинути;
- б) особливості імовірнісних системних трансформацій, яких можливо досягти за рахунок проектування і введення в дію нових генерацій в сучасних умовах функціонування національної економіки (тобто у нестійкому економічному середовищі).

Тому вирішення означених вище завдань можна досягти шляхом запровадження двох варіантів реалізації Стратегії стало розвинути України.

Перший варіант. Стиснення/спрощення структурно-динамічних характеристик економічної системи (при незмінному рівні розвитку її стратегічного потенціалу) із визначенням/корегуванням нових цілей і завдань у необхідному напрямі чи за певними актуальними на даний час пріоритетами. Відповідно до характеру окресленої Стратегії стало розвинути у спрощеній економічній системі процеси самоорганізації та відновлення рівноваги відбуватимуться у вигляді перерозподілу функцій та переорієнтації зусиль і ресурсів у процесі плавного досягнення бажаних параметрів соціально-економічного розвитку.

При цьому введення відповідно до зазначеного типу Стратегії стало розвинути спрощених структурно-динамічних форм економічної системи в контексті реалізації стратегії стало розвинути можна досягти у двох площинах:

- а) терміново спроектувати/уточнити специфічні функції економічної системи у разі виникнення: різкої дестабілізації в економіці; ознак зниження рівня економічної ефективності; суттєвих деструктивних впливів певної спрямованості наприклад, підвищення цін на імпортні паливно-енергетичні ресурси, при зміні змісту нормативно-правового забезпечення, руйнуванні певних інституцій, скінченності резервуару окремих сировинних / ресурсних баз тощо);

- б) поставивши конкретні цілі, окреслити пріоритети щодо розвитку певної підгалузі чи сфери економічної діяльності у жорстко визначені терміни. Або при виникненні форс-мажорних обставин – встановити спрощені завдання, забезпечивши їх виконання: певними видами ресурсів в достатньому обсязі; об'єктивним встановленням місця й об'єктів прикладення зусиль.

Проте зауважимо, що розв'язання проблем та усунення перешкод при реалізації Стратегії стало розвинути України з позицій її стиснення/спрощення є універсальним вирішенням завдань у сфері забезпечення економічної, екологічної та соціальної безпеки, однак лише на тимчасових інтервалах. Адже тільки в коротких проміжках часу можна здійснити й забезпечити обмеження мети діяльності національної економіки, використати силові засоби реалізації її цільових функцій. При цьому суб'єктам державного управління слід відмовитися від стійких тенденцій інших соціально-економічних параметрів, передбачити руйнацію похідних від еколого-економічних і соціально-економічних вимірів макроекономічних показників (їх відновлення потребуватиме в подальшому ще більших зусиль щодо відновлення збалансованості функціонування виробництва, впровадження проривних технологій, зниження енергоємності продукції, регенерації інтелектуальної сфери та потенціалів системно-універсального функціонування тощо).

Певний вид трансформації структурно-динамічних властивостей економічної системи держави можна досягти за умов обмеженості пріоритетних функцій реалізації дії у разі:

- а) акумулювання зусиль у проблемних для національної економіки видах економічної діяльності / сферах життєдіяльності;
- б) опрацювання й запровадження окремих варіантів Стратегії стало розвинути/альтернативних вирішень щодо розв'язання глобальних проблем із усунення техногенного навантаження на навколишнє природне середовище; залучення значних фінансових ресурсів та обмеження термінів їх освоєння задля генерування різких темпів економічного, технологічного або ж інтелектуального нарощення стратегічного потенціалу національної економіки.

Тоді нагальним завданням стає жорстке встановлення й обґрунтування:

- а) умов реалізації того чи іншого нововведення;
- б) вимог до темпів приросту певного виду продукції чи послуг;
- в) масштабів залучення, освоєння чи використання потужностей.

За цим сценарієм реалізації Стратегії стало розвинути України перетворення характеристик економічної системи держави складатиметься з трьох взаємопов'язаних етапів її запровадження:

- 1) із маси потенційно-ресурсних комбінацій вибирається найдоступніший для видобутку, генерування, транспортування чи залучення (а також найдешевший щодо трансформації) вид;
- 2) із численних технологій управління, що запропоновані для введення, приймається/використовується більш раціональна, яка повністю задовольняє вимогам до окресленого рівня залучення й освоєння стратегічного потенціалу економіки України;
- 3) визначається єдина концептуальна модель стало розвинути України, що забезпечує щільність взаємозв'язку існуючих технологічних процесів із характеристиками реалізації міжгалузевої взаємодії, яка може бути найменш варіативною і безпечною для збалансованості функціонування.

Але варто визнати, що, попри удавану простоту, спрощення структурно-динамічних ознак і цільових функцій реалізації дії економічної системи держави, зазначені тенденції стануть потенційно конфліктним процесом у системі державного регулювання економіки. Їх запровадження пов'язане із так званним силовим керуванням і перерозподілом інформаційних, фінансових, сировинних, технологічних та інших видів ресурсів, а також масштабів залучення стратегічного потенціалу при значному впливі на внутрішнє середовище певних політичних сил із урахуванням інтересів інших наддержавних утворень.

Крім того, запровадження й реалізація методу спрощення функціоналів будь-яких складних систем є непростим процесом, оскільки вимагатиме додаткових технологічних, управлінських і ресурсних амортизаторів, які гаситимуть (у певній мірі) резонанси, коливання, негативні трансформації в інших видах діяльності/сферах. Якщо в таких умовах управлінські витрати й зусилля, пов'язані з амортизацією, усуненням і зменшуванням деструктивних впливів, конфліктів чи збурень

Таблиця. **Послідовність формування і реалізації оптимальної для України Стратегії сталого розвитку замкненої природи (циклічно-бінарного типу)***

* запропоновано та розроблено авторами статті

Етап	Характеристика процедур і зміст рішень задля упередження порушень у конструкції та функціональних завданнях економічної системи держави
1	формулювання місії, цілі, визначення цільових завдань задля реалізації функцій нової генерації (типу) економічної системи держави, з виокремленням функцій її складових з позицій можливості вирішення проблем із забезпечення сталого розвитку відповідно до національних економічних інтересів та попередньо визнаної інноваційної моделі розвитку
2	оцінювання: глибини прогалин та перешкод на шляху реалізації політики сталого розвитку; стану базової системи державного управління економікою з існуючим технологічним рівнем та використанням інструментарієм (відповідно до зовнішніх вимог та внутрішніх умов забезпечення ефективності функціонування економічної системи за пріоритетами: економіка – екологія – соціум;
3	дослідження можливих змін початкового стану економічної системи держави за умов додатково внесення певних обсягів і потоків ресурсів, інформації й освоєння обмеженого масштабу стратегічного потенціалу в контексті забезпечення збалансованості й досягнення цільових орієнтирів розвитку
4	діагностика параметрів зовнішнього середовища діяльності об'єкта дослідження, оцінювання вагомості впливу загроз та ризиків, узагальнення наслідків попереднього досвіду трансформації економіки, глибини, масштабу й характеру отриманих соціально-економічних та організаційних змін;
5	вибір адекватних реальним соціально-економічним і виробничо-господарським процесам видів ресурсів, наявних резервів при багатоваріантності траєкторії розвитку з ідентифікацією/залученням: реальних факторів впливу задля досягнення раціональності перерозподілу між видами економічної діяльності; інвестиційних та інноваційних можливостей забезпечення сталого розвитку;
6	моделювання складу засобів реалізації дії та механізмів забезпечення стратегії сталого розвитку методом фрактальних графів, побудова оптимальної конструкції системи державного управління, визначення правил здійснення управлінських впливів і регулювання економіки/певних видів економічної діяльності;
7	розроблення нових форм, методів і технологій управління підсистемами національної економіки, впровадженням техніко-технологічних рішень відповідно до пріоритетних завдань у межах тріади: економіка – екологія – соціум;
8	обґрунтування об'єктів і місць зосередження зусиль, різних видів ресурсів із можливістю їх перерозподілу (за умов виникнення значних відхилень) відповідно до обчисленого кореляційного впливу на сталий розвиток держави певних макроекономічних показників, процесів, загроз і ризиків економічної безпеці;
9	виключивши екстраполяцію ретроспективних тенденцій на майбутнє, здійснити прогноз максимально/можливих для досягнення та мінімально доцільних значень макроекономічних показників розвитку економіки України, експериментальна перевірка наслідків впровадження/реалізації певного виду стратегії сталого розвитку;
10	обґрунтування необхідного обсягу інвестицій, кількості та видів інноваційних зусиль за певними сферами діяльності задля забезпечення максимального ефекту від реалізації того чи іншого типу стратегії сталого розвитку, забезпечення очікуваних темпів економічного зростання й екологічної рівноваги в державі; термінової реструктуризації реального сектору в напрямі зниження частки енерго- й ресурсоемних та технологічно небезпечних виробництв;
11	резервування функціоналів, введення до змісту механізмів стратегії сталого розвитку надлишкових елементів (підсистем) та розширення їхніх функціональних можливостей задля забезпечення стійкості, надійності функціонування економіки при виникненні певного рівня криз. Засобами є резервні можливості: часу – для виконання функцій, інформації – для корегування напрямів реалізації стратегії сталого розвитку, структурний резерв та резервування – додатковий елемент в структурі – для вирішення можливих складних завдань, здійснення самотрансформації системи державного управління економіки при поліпшенні умов/виникненні надзвичайних ситуацій;
12	дисипація (розсіювання) наявних та додаткових ресурсів для створення нерівноважного стану в межах економічної системи, що зумовлює: а) виникнення нових функцій в системі управління; б) встановлення напрямів і об'єктів, трансформація яких забезпечує генерування ознак сталого розвитку, в) продовження активного життєвого циклу економічної системи держави;
13	фокусування і локалізація нерівноважного стану в центрах генерації нової методології задля розроблення способів, методів і методик вирішення проблем впровадження стратегічних засад сталого розвитку України адекватних наявним чи імовірним до виникнення соціально-економічним процесам;
14	оцінка майбутнього ефекту від запровадження нового типу стратегії сталого розвитку України і, як наслідок, забезпечення повного освоєння й розвитку стратегічного потенціалу економіки, підвищення її ефективності, рейтингу конкурентоспроможності країни та інноваційної здатності;
15	релаксація базової системи державного управління до початкового стану за одночасної генерації нової її структури та визначення цільових функцій підсистем з активізацією виробничої й інноваційної діяльності в контексті забезпечення економічної рівноваги, вдосконалення механізмів реалізації стратегії сталого розвитку України;
16	підготовка державного апарату управління та його структур (з розширенням їх повноважень і відповідальності) до введення нової стратегії сталого розвитку, здійснення процедур зі стратегічного планування заходів відповідно до етапів реалізації відповідного типу стратегії, спрямованих на досягнення цілей із повним ресурсним забезпеченням;
17	вибір оновленої – з орієнтацією на майбутнє – моделі сталого розвитку в контексті досягнення високого рівня ефективності функціонування національної економіки; дослідження та ідентифікація напрямів і засобів вдосконалення конструкції, функціональних характеристик та інноваційної здатності системи державного управління економікою; визначення стратегічних пріоритетів та партнерства в економічній, екологічній та соціальній сферах діяльності;
1 ...	формулювання місії, цілі та завдань із підвищеними вимогами до ефективності функціонування національної економіки в контексті досягнення системних ознак із урахуванням отриманого досвіду досягнення параметрів сталого розвитку в системі координат: економіка – екологія – соціум.

від переформатування ресурсних і резервних потоків будуть занадто високими, то спрощення, обмеження сфер впливу, скорочення функцій стисненої економічної системи при реалізації відповідної Стратегії сталого розвитку України є надзвичайно недоцільним.

Другий варіант. Реалізація політики сталого розвитку України за рахунок ускладнення й розширення, додаткового внесення інформаційних, енергетичних, сировинних, фінансових чи інших видів ресурсів в незмінний обсяг базового потенціалу макроекономічної структури. Це вимагатиме формування й реалізацію дії нових механізмів управління розвитком задля активного використання привнесених потоків різної природи з певним ступенем розподілу/перерозподілу за компонентами при врахуванні рівнозначності й вагомості цільових функцій підсистем загальної економічної системи держави.

Реалізація зазначеного типу Стратегії сталого розвитку України зумовить виникнення нових форм, механізмів і оптимізаційних методів, засобів реалізації дії, а також проривних технологій. Результати її провадження:

1) обумовлять перехід/зростання обсягів виробництва, підвищення результативності функціонування, генерування в економічній системі властивостей до сталого розвитку;

2) уможливають побудову економіки інформаційного типу з новими функціональними ознаками, рівнем макроекономічних показників, номенклатурою продукції, структурою й складом видів економічної діяльності, що функціонують в межах національного господарства.

При цьому слід чітко окреслити організаційно-економічну палітру сучасних умов виникнення варіативності імовірнісних трансформаційних змін в межах національної економіки за бінарним типом їх провадження.

Зазначене буде досягнуто в разі:

а) виокремлення переліку можливих рівнів реалізації Стратегії сталого розвитку з ускладненими функціями;

б) ідентифікації обсягу зусиль, які належить докласти для переходу економічної системи із одного стану ефективності функціонування в інший.

Зауважимо, що при існуючому рівні розробленості методології ідентифікації параметрів сталого розвитку України та практичного інструментарію діагностики можна надати нового змісту цільовим функціоналам, завданням щодо забезпечення результативності певних підсистем (наприклад, прогнозування і контролювання, регулювання і взаємодія тощо) або здійснити внесення в архітектуру системи державного управління економікою додаткового блоку чи елемента для забезпечення надійності виконання функцій при значних деструктивних зовнішніх впливах і внутрішніх ризиках сталому розвитку.

Зазначимо, що, збільшуючи масштаби діяльності та кількість рівнів системи управління сталим розвитком навіть тоді, коли призначення системи та її можливості поступово перероджуються, можна усунути окремі негативні наслідки ускладнення архітектури за рахунок використання критеріального підходу до оцінювання/прогнозування макроекономічних показників. Об'єктивність діагностики забезпечує визначення ключових доміант сталого розвитку України й оптимальної для неї траєкторії економічного зростання. Вдосконалення (на засадах поєднання й реалізації положень системно-комплексного, синергетичного, об'єктно-цільового, ресурсно-функціонального підходів із принципами класичної термодинаміки) структурно-логічних схем, методів, інструментальних рішень полегшують практичне запровадження оптимальної для України Стратегії сталого розвитку.

При цьому їх використання за схемою замкненого спірального циклу формування нової генерації економічної системи держави (із здатностями до якісного зростання – а отже, до сталого розвитку) з відповідними варіаціями за визначеними національними економічними інтересами і підвищенням вимог до ефективності функціонування обумовлює окреслення напрямів і темпів, тобто відповідатиме еволюційним закономірностям складних систем. Визнання й уточнення сучасних пріоритетів діяльності національної економіки за наявних умов і ресурсних обмежень дозволяє поступово здійснити:

а) відсікання неефективних для реального режиму часу типів архітектур системи державного управління;

б) модифікацію властивостей сформованої макроструктури як таких, що не забезпечують затухання деструктивних впливів на загальноекономічне прискорення.

Структурно-логічна схема опрацювання сутності й змісту Стратегії сталого розвитку України бінарного типу, а також формування нового образу економічної системи держави, що формалізований авторами дослідження, на нашу думку, повинна мати замкнену природу (у послідовності реалізації сімнадцяти етапів прогнозно-аналітичних та організаційно-економічних процедур). Послідовність розроблення якісних параметрів системи державного управління економікою і характеристик альтернативних типів стратегій сталого розвитку реалізовано відповідно до спірально-циклічного зростання вимог до ефективності функціонування за сімнадцятьма етапами. Виконання прогнозно-аналітичних, проектних та управлінських функцій і процедур у кожній ланці багаторівневого алгоритму поступово змінює мережу компонент, кількість складових, ієрархію, насичуючи функціональні властивості стратегії сталого розвитку України рисами позитивних факторів впливу на ефективність функціонування української економіки.

За результатами отримання досвіду експериментальної перевірки і запровадження у практику господарювання пропонує концептуальних підходів на різних рівнях управління варто врахувати в сутнісних характеристиках процесу розроблення певного типу стратегії:

а) принципові відмінності державної економічної політики від інструментарію реалізації стратегії сталого розвитку;

б) внутрішні правила й умови реалізації специфічних функцій національної економічної системи і макроекономічних структур інших держав;

в) механізми управління забезпеченням результативності від важелів коригування темпів сталого розвитку і системоутворюючих регуляторів органічності функціонування економіки.

Отже, відтворення зазначеного ланцюга структурно-динамічних подій у контексті розроблення обох видів/типів Стратегії сталого розвитку України (див. **табл.**), на думку авторів, матиме виражену циклічність формування, нарощення і використання стратегічного потенціалу економіки, а також послідовної реалізації сімнадцяти етапів проектування й оптимізації, де початок однієї низки перетворень накладатиметься

на кінцевий/інший етап попередньої трансформації сутності та змісту механізмів реалізації стратегічних програм в умовах нестабільного економічного середовища.

Так, реалізація етапу 1 формування даної Стратегії є безмежно складним завданням, його можна здійснити лише у разі:

1) науково обґрунтованої визначеності національних економічних інтересів у межах тріади: економіка – екологія – соціум;

2) забезпечення детальної розробки цілеспрямованої моделі сталого розвитку відповідно до наявних потреб суспільства та врахування масштабів розвиненості стратегічного потенціалу української економіки;

3) вичерпного оформлення оптимізаційної архітектури системи державного управління економікою й удосконалення концептуальних засад реалізації її функцій при узгодженні інтересів суб'єктів господарювання на різних рівнях, їхніх цілей та завдань, способів їх виконання; розроблення об'єктивної системи показників-індикаторів задля оцінювання результативності реалізації Стратегії сталого розвитку України на кожному етапі. Адже на тлі зростання технологічного розриву між Україною та країнами-лідерами нагальним завданням стає забезпечення збалансованості вимог загальної економічної системи держави до ефективності функціонування різних видів економічної діяльності, у тому числі як наукоємних, так і ресурсо- й енерговитратних.

ВИСНОВКИ

Слід наголосити на наступному: реалізація Стратегії сталого розвитку української економіки на засадах реалізації циклічно-бінарного підходу до її формалізації повинна змінити стиль мислення суб'єктів державного управління й обмежити дії та здатність прихильників дипломатичного корегування базових засад національної безпеки на основі їх «політичної доцільності».

Зазначене локалізує діяльність деструктивних політичних сил, яка зумовлює хаотичність у режимах функціонування економічної системи держави, її невизначеність щодо зміни/обґрунтування стратегічних пріоритетів і вектора геополітичного партнерства та рефлексією деструктивних нововведень або ж реформ будь-якого ґатунку внаслідок запровадження уразливих для країни моделей лібералізації зовнішньоекономічної/внутрішньоекономічної діяльності (що пояснюється альтернативним варіантом бачення державами-донорами оптимальності параметрів розвитку і характеристик суспільно-політичного устрою України та її ролі у світовому поділі праці).

Поряд із зазначеним привертає увагу потреба у подальшому:

– розширенні масштабів ресурсного сприяння імплементації політики транснаціональних корпорацій (у разі сформування їх національного аналогу) кількісно-якісним перетворенням в Україні;

– розвитку консалтингу в державній системі господарювання та організації виробництва, управління економікою, соціальною й екологічною сферами.

Підкреслимо також, що опосередковані деструктивні дії реакційних для України політичних сил наддержавних об'єднань продукують серйозні трансформації та зміни у співвідношеннях між різними елементами економічної системи держави (як правило, із непередбачуваним для суб'єктів державного управління ефектом).

Тому застосування при розробленні Стратегії сталого розвитку економіки України бінарного підходу до визначення й виокремлення організаційно-економічної палітри сучасних умов варіативності трансформаційних змін та корегування фазової траєкторії розвитку економічної системи усуне загрози за рахунок залучення подвійноспрямованих корегуючих впливів, які:

а) ініціюють вірогідні функціональні наслідки для забезпечення індивідуальної надійності функціонування системи економічної безпеки держави;

б) навантажать додатковою дисипацією іноземними ресурсами процеси регенерації певних сфер стратегічного виробництва на глобальному, національному та регіональному рівнях.